

UMUMIY O'RTA TA'LIMDA O'QITUVCHI VA OTA-ONALAR
IJTIMOIY HAMKORLIGINI RIVOJLANTIRISH

Bozorova Xadicha Javlon qizi

Xalqaro Nordik universiteti magistranti

bozorovaxadichajavlonqizi1999@gmail.com

+998 93 535 65 23

Annotatsiya: *Mazkur tezisda umumiy o'rta ta'lim tizimida o'qituvchi va ota-onalar o'rtasidagi ijtimoiy hamkorlikni rivojlantirishning ahamiyati, uning o'quvchilar tarbiyasi va ta'lim sifati oshishidagi o'rni yoritiladi. Shuningdek, hamkorlikni samarali tashkil etishning zamonaviy shakl va usullari tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *ijtimoiy hamkorlik, ota-onalar, o'qituvchi, tarbiya, maktab, pedagogik hamkorlik.*

Kirish

Umumiy o'rta ta'lim tizimi jamiyatning intellektual salohiyatini shakllantiruvchi asosiy bo'g'inlardan biri hisoblanadi. Ushbu bosqichda o'quvchilarning nafaqat bilim va ko'nikmalari, balki ularning shaxsiy fazilatlarini, ijtimoiy munosabatlari va axloqiy qadriyatlarini ham shakllanadi. Shu sababli ta'lim jarayoni faqat maktab doirasida cheklanib qolmasdan, oilaviy muhit bilan uzviy bog'liq holda olib borilishi zarur. O'qituvchi va ota-onalar o'rtasidagi ijtimoiy hamkorlik o'quvchi shaxsining har tomonlama rivojlanishida muhim pedagogik omil sifatida e'tirof etiladi. Zamonaviy pedagogik yondashuvlarda ota-onalarni ta'lim jarayonining faol ishtirokchisi

sifatida ko'rish, ularning pedagogik madaniyatini rivojlantirish va maktab bilan hamkorligini kuchaytirish dolzarb vazifalardan biri sifatida qaralmoqda. O'qituvchi va ota-onalar o'rtasidagi ijtimoiy hamkorlikni rivojlantirish nafaqat pedagogik muammo, balki ijtimoiy-pedagogik zarurat sifatida ham dolzarb ahamiyatga ega bo'lib, u ta'lim sifatini oshirish va barkamol avlodni tarbiyalashning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

Asosiy qism

Umumiy o'rta ta'lim tizimida o'qituvchi va ota-onalar o'rtasidagi ijtimoiy hamkorlik o'quvchilarning shaxs sifatida shakllanishi, ularning ta'limiy yutuqlari hamda tarbiyaviy rivojlanishida hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lgan pedagogik jarayonlardan biridir. Mazkur hamkorlik o'quvchining maktab va oila muhitida bir xil tarbiyaviy yondashuvlar asosida rivojlanishini ta'minlaydi, bu esa ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Pedagogik nuqtai nazardan qaraganda, o'qituvchi ta'lim jarayonini tashkil etuvchi asosiy subyekt bo'lsa, ota-ona o'quvchining eng yaqin ijtimoiy muhiti sifatida uning xulq-atvori, motivatsiyasi va qadriyatlariga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli ushbu ikki subyekt o'rtasidagi uzluksiz aloqa o'quvchining rivojlanishida muhim integratsion tizimni hosil qiladi. Agar maktab va oila o'rtasida yagona pedagogik yondashuv shakllanmasa, o'quvchida tarbiyaviy qarama-qarshiliklar yuzaga kelishi, uning o'qishga bo'lgan qiziqishi pasayishi mumkin.

Zamonaviy pedagogik tadqiqotlarda ta'kidlanishicha, ota-onalarning ta'lim jarayoniga faol jalb etilishi o'quvchilarning akademik natijalarini yaxshilash bilan bir qatorda, ularning ijtimoiy faolligini ham oshiradi. Shu bois maktab amaliyotida ota-onalar bilan ishlashning turli shakllari keng qo'llanilmoqda. Bular orasida ota-onalar yig'ilishlari, individual suhbatlar,

pedagogik maslahatlar, ochiq darslar va birgalikdagi tarbiyaviy tadbirlar alohida o'rin tutadi. Ushbu shakllar o'zaro ishonchni mustahkamlash va hamkorlikni tizimli yo'lga qo'yishga yordam beradi. So'nggi yillarda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi hamkorlik jarayonini yanada samarali tashkil etish imkonini bermoqda. Elektron kundaliklar, ijtimoiy tarmoqlar, messenjerlar va maxsus platformalar orqali ota-onalar farzandlarining o'quv jarayoni haqida tezkor ma'lumot olish imkoniyatiga ega bo'lmoqda. Bu esa maktab va oila o'rtasidagi aloqani uzluksiz va operativ shaklga keltiradi. Bundan tashqari, ota-onalarning pedagogik bilim va ko'nikmalarini oshirish ham hamkorlikning muhim yo'nalishlaridan biridir. Pedagogik treninglar, seminarlar va ma'ruzalar orqali ota-onalar farzand tarbiyasining zamonaviy yondashuvlari, psixologik xususiyatlari hamda o'quv jarayonini qo'llab-quvvatlash usullari haqida bilimga ega bo'ladilar. Bu esa ularning tarbiyaviy jarayondagi ishtirokini yanada ongli va maqsadli qiladi. Maktab va oila hamkorligining samaradorligi ko'p jihatdan o'qituvchining kommunikativ kompetensiyasi, tashabbuskorligi va pedagogik mahoratiga ham bog'liqdir. O'qituvchi ota-onalar bilan ochiq, ishonchli va hurmatga asoslangan munosabat o'rnatishi orqali hamkorlik muhitini shakllantiradi. Bu esa o'quvchining ta'lim va tarbiya jarayoniga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. O'qituvchi va ota-onalar o'rtasidagi ijtimoiy hamkorlikni rivojlantirish ta'lim tizimining sifatini oshirish, o'quvchilarning ijtimoiylashuvi va barkamol shaxs sifatida shakllanishini ta'minlashda muhim strategik ahamiyatga ega bo'lgan pedagogik jarayon hisoblanadi.

Xulosa

Umumiy o'rta ta'lim tizimida o'qituvchi va ota-onalar o'rtasidagi ijtimoiy hamkorlik o'quvchilarning ta'lim sifati va tarbiyaviy rivojlanishiga

bevosita ta'sir ko'rsatadigan muhim omil hisoblanadi. Maktab va oila o'rtasidagi uzviy aloqa o'quvchining shaxs sifatida shakllanishida yagona pedagogik yondashuvni ta'minlaydi hamda uning o'qishga bo'lgan qiziqishi va mas'uliyatini oshiradi. Zamonaviy sharoitda hamkorlikni samarali tashkil etish uchun turli an'anaviy va innovatsion usullardan foydalanish, ota-onalarning pedagogik savodxonligini oshirish hamda axborot texnologiyalari imkoniyatlaridan keng foydalanish muhim ahamiyatga ega. Bu jarayon o'zaro ishonch va ochiq muloqot asosida yo'lga qo'yilganda, ta'lim natijalari yanada yuqori darajaga ko'tariladi. O'qituvchi va ota-onalar hamkorligini rivojlantirish barkamol avlodni tarbiyalash va ta'lim sifatini oshirishning asosiy shartlaridan biri bo'lib qoladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
2. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi me'yoriy hujjatlari. – 2016–2025 yillar.
3. Azizxo'jaeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: Fan, 2016.
4. Avliyoqulov N.X. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2017.
5. Yo'ldoshev J.G'., Usmonov S.A. Pedagogika asoslari. – Toshkent: O'qituvchi, 2018.
6. Nishonova Z.T. Pedagogik psixologiya. – Toshkent: TDPU nashriyoti, 2019.

FRONTIERS OF KNOWLEDGE AND INTERDISCIPLINARY DISCOVERY
international scientific conference

7. Pedagogika va ta'lim sohasiga oid ilmiy maqolalar to'plami. – 2016–2025 yillar.
8. Elektron ta'lim resurslari va internet manbalari (pedagogika va metodika bo'yicha).